

**UCHWAŁA NR XXIII/117/2013
RADY GMINY ŚWIEDZIEBNA
z dnia 20 marca 2013 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.¹⁾) i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013, poz. 135 z późn. zm.²) Rada Gminy uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Świedziebna na lata 2013 – 2015, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świedziebna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Kazimierz Beiger

1 Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 13, poz. 984, Nr 153, poz. 127 i Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1586; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055 i Nr 116, poz. 1203; z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 7, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 73, poz. 1218; z 2008 r. Nr 80, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241.; z 2010 r. Nr 28, poz. 141 i poz. 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675; oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 114, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281 oraz z 2012 r. . poz. 567 oraz Dz.U. z 2013 r., poz. 153

2 Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 154

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej każda gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji 3 – letnich programów wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Świdziebnia na lata 2013 – 2015 wyznacza nowe kierunki działań oraz zakłada kontynuację działań istniejących. Pozwoli również na ubieganie się o dodatkowe środki finansowe.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Kazimierz Bejger

*Załącznik do Uchwały Nr XXIII/117/2013
Rady Gminy Świdziebnia
z dnia 20 marca 2013 r.*

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
na lata 2013 - 2015**

Gmina Świdziebnia

I. Wprowadzenie

Rodzina to podstawowa komórka życia społecznego, najbliższe człowiekowi środowisko życia i zaspokajania podstawowych potrzeb. Jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, który ma ogromny wpływ na jego rozwój, kształtowanie osobowości, zaspokajanie potrzeb biologicznych, psychicznych i emocjonalnych. Właściwie funkcjonująca rodzina, konsekwentnie realizująca swoje zadania daje poczucie wartości, bezpieczeństwa, przynależności.

Początek XXI wieku przyniósł ze sobą wiele zmian społecznych, politycznych, gospodarczych, ekonomicznych i kulturowych. Zmiany te mają pozytywny jak i negatywny charakter. Przyczynami problemów współczesnych rodzin jest między innymi pogorszenie sytuacji ekonomicznej poprzez bezrobocie, niskie płace, wzrost kosztów utrzymania i kształcenia. Czynniki te wpływają negatywnie na rodzinę i jej rozwój. Istnieją jeszcze inne niepokojące aspekty wynikające ze skrajnych postaci dysfunkcyjności i są najczęściej wynikiem zbieżności niskiego statusu ekonomicznego, społecznego i kulturowego rodziny. Są to uzależnienia, bezradność opiekuńczo - wychowawcza, przemoc. Rodzina dysfunkcyjna nie potrafi sprostać obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny. Coraz częściej zdarza się, że dom staje się dla członków rodziny miejscem w którym brakuje poczucia bezpieczeństwa wynikających z braku możliwości czy też nieumiejętności zaspokojenia potrzeb zarówno materialnych jak i psychicznych. Dlatego też w takich sytuacjach rodzinę należy szczególnie chronić i wspierać.

Powołując się na art. 2 i art. 3 ustawy o pomocy społecznej do zadań pomocy społecznej należy m. in. umożliwianie osobom i rodzinom przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości jak również wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Dalej powołując się na ustawodawcę zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Natomiast art. 2 ust. 1 ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135) definiuje wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych jako zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Opracowanie i realizacja zadań w zakresie wsparcia i pomocy rodziny te należą do zadań własnych gminy (art. 176 w/w ustawy).

Gminny Program Wspierania Rodziny poprzez realizację zadań określonych w cytowanych

	<p>pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypracowanie i wdrożenie standardów pracy z rodziną objętą wsparciem - umożliwienie udziału w szkoleniach i warsztatach przez asystenta rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba szkoleń i warsztatów, liczba uczestników.
<p>Poprawa warunków i funkcjonowania rozwoju dziecka w rodzinie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienia pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom - dożywianie wymagających tej pomocy dzieci. - zapewnienie osobom doznającym przemocy miejsc w mieszkaniach chronionych. - działania aktywizujące zawodowo i społecznie osób w rodzinach, które pozostają bez pracy w ramach projektu aktywnej integracji. - podnoszenie kompetencji osób w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprzez organizowanie warsztatów, szkoleń, konsultacji o poradnictwa oraz udostępnienie literatury fachowej. 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba i formy udzielonej pomocy, liczba rodzin i dzieci objętych pomocą - liczba dzieci objętych pomocą w formie dożywiania - liczba osób przebywających w mieszkaniach chronionych. - liczba osób i rodzin objętych projektem, liczba i osób objętych kontraktami socjalnymi, liczba osób uczestniczących w kursach zawodowych, liczba osób, które podjęły pracę. - liczba i rodzaj działań, liczba osób objętych działaniami, rodzaj grup zawodowych zaangażowanych w działania.
<p>Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie pomocy asystenta rodziny rodzinom mającym trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych. - zapewnienie dostępności do 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba asystentów zatrudnionych na rzecz Gminy Świdziebnia, liczba rodzin przydzielonych do asystenta rodziny.

poradnictwa specjalistycznego oraz
organizowanie i informowanie o
miejscach pomocy.

VII. Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2013 – 2015 odbywać się będzie w ramach środków własnych budżetu Gminy Świdziebnia, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

VIII. Monitorowanie

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdziebni. Monitoring i ewaluacja odbywa się będą poprzez przedkładanie przez Wójta Gminy Świdziebnia w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Świdziebnia sprawozdań z realizacji Programu, sporządzanych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów realizujących Program.

wyżej ustawach ma na celu przywrócenie zdolności do pełnienia funkcji rodziny poprzez pracę z rodziną zapewnienie jej pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Utworzenie systemu wsparcia dzieci w rodzinach mających problemy w pełnieniu ról opiekuńczo – wychowawczych pomoże efektywniej zrealizować zamierzone cele. Realizacja Programu powinna opierać się na zintegrowanej współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także z kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Działania na rzecz rodziny wynikają bezpośrednio z aktów prawnych, m.in.:

- ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r, poz. 182.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz 135 z późn zm),
- ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r., Nr. 139, poz. 992 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 7 września 2007r o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn.zm.).

II. Diagnoza

Diagnoza lokalna została opracowana na podstawie danych z Urzędu Gminy Świdziebnia, Wydziału Oświaty Gminy Świdziebnia oraz danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dane demograficzne na dzień 31 grudnia 2012 roku

Liczba mieszkańców w Gminie Świdziebnia – 5 457 osób, w tym 2 701 kobiet i 2 756 mężczyzn.

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców z wyszczególnieniem na wiek

Wiek →	0-2	3	4-5	6	7	8-12	13-15	16-17	18	pow. 18
Liczba osób	188	76	129	64	68	310	209	159	110	4 144

W ciągu roku 2012 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdziebni udzielił pomocy 257 rodzinom (w tym 212 dzieci).

Tabela nr 2. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej

Wyszczególnienie		Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	1	257	1 037
W tym rodziny z dziećmi (wiersz 3+4+5+6+7+8+9)	2	212	969
Liczba dzieci w rodzinie: 1	3	55	171
2	4	77	316
3	5	44	228
4	6	22	136
5	7	9	71
6	8	2	16
7 i więcej	9	3	31
Rodziny niepełne ogółem (wiersz 11+12+13+14)	10	23	77
Liczba dzieci w rodzinie: 1	11	9	19
2	12	7	23
3	13	4	17
4 i więcej	14	3	18

Tabela nr 3. Powody przyznania pomocy

Przyczyna trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	174	657
Bezdomność	0	0
Bezrobocie	120	428
Niepełnosprawność	66	270
Długotrwała lub ciężka choroba	7	18
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem:	134	681
W tym rodziny niepełne	23	77
Rodziny wielodzietne	80	482
Alkoholizm	0	0
Zdarzenie losowe	0	0

Z powyższych danych wynika, iż z bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych zmagają się 134 rodziny w tym 23 rodziny niepełne. Jest to druga po ubóstwie (174 rodziny) przyczyna trudnej sytuacji w rodzinie i stanowi ponad 52% wszystkich rodzin korzystających z pomocy. Kolejną przyczyną ubiegania się o pomoc jest bezrobocie (120 rodzin).

Na terenie Gminy Świdziebnia znajdują się cztery oddziały przedszkolne z klasami „0”: w Świdziebni, Janowie, Michałkach i Zasadach. Wychowaniem przedszkolnym objętych jest w sumie 123 dzieci.

Tabela nr 4. Oddziały przedszkolne na terenie Gminy

Ogółem liczba dzieci	Oddział przedszkolny w Świdziebni	Oddział przedszkolny w Janowie	Oddział przedszkolny w Michałkach	Oddział przedszkolny w Zasadach
123	70 dzieci	27 dzieci	12 dzieci	14

Edukacja szkolna w zakresie podstawowym realizowana jest w 4 szkołach podstawowych i gimnazjum.

Tabela nr 5. Szkoły podstawowe na terenie Gminy

Szkoła	Liczba dzieci
Szkoła Podstawowa w Świedziebni	243
Szkoła Podstawowa w Janowie	80
Szkoła Podstawowa w Michałkach	29
Szkołą Podstawowa w Zasadach	27
Gimnazjum w Świedziebni	211
Razem	590

Rodziny których dochód nie przekraczał 150% kryterium ustawowego określonego ustawą o pomocy społecznej mogły skorzystać z pomocy w formie dożywiania w szkole w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2012 r. 316 dzieci ze szkół podstawowych, gimnazjum i ponadpodstawowych skorzystało z wyżej wymienionej formy pomocy, tym 65 dzieci do 7 roku życia.

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa są ograniczone dzieci postanowieniem sądu trafiają do rodziny zastępczej lub w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

III. Cel Programu

Utrzymanie dziecka w rodzinie lub jego powrót do rodziny jest głównym celem programu, dlatego praca z rodziną powinna być realizowana w oparciu o potrzeby dziecka.

Główny cel Programu: *Wspieranie rodzin w przywracaniu ich funkcji do pełnienia swoich zadań.*

Cele szczegółowe:

1. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.
2. Diagnozowanie i monitoring potrzeb i problemów rodzin.
3. Integrowanie i doskonalenie systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.
4. Poprawa warunków i funkcjonowania rozwoju dziecka w rodzinie.
5. Uwrażliwianie środowiska lokalnego na problemy rodziny i potrzeby dziecka.
6. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących

IV. Adresaci

Odbiorcami programu są rodziny z terenu Gminy Świdziebnia z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, zagrażającymi umieszczeniem dzieci w placówkach opieki zastępczej lub takie których rodzicom odebrano bądź też ograniczono prawa rodzicielskie poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

V. Zasoby

Instytucje i organizacje działające na rzecz wspierania rodziny:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny;
- placówki oświatowe;
- ośrodek zdrowia;
- Policja;
- parafie.

VI. Zadania i wskaźniki

Cel szczegółowy	Zadania	Wskaźniki
Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.	- informowanie o potrzebach i zagrożeniach rodziny	- liczba spotkań i uczestników z udziałem specjalistów
Uwrażliwianie środowiska lokalnego na problemy rodziny i potrzeby dziecka.	- organizacja spotkań lokalnych z udziałem specjalistów na temat rodziny	
Diagnozowanie i monitoring potrzeb i problemów rodzin.	- szczegółowa diagnoza rodzin objętych Programem - monitorowanie sytuacji bytowej dzieci w rodzinie - monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci w rodzinie - monitorowanie realizacji obowiązku szkolnego przez dzieci - monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii osób uzależnionych, monitorowanie przebiegu terapii - monitorowanie sytuacji dzieci i rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydołnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy lub długotrwała choroba	- liczba dzieci i rodzin objętych monitorowaniem w poszczególnych zadaniach.
Integrowanie i doskonalenie systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.	- spotkania robocze przedstawicieli instytucji działających na rzecz wsparcia rodzinie - wypracowywanie procedur służących wyłonieniu środowisk wymagających wsparcia - wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny	- protokoły ze spotkań przedstawicieli instytucji działających na rzecz wsparcia rodzinie, liczba i opis wypracowanych procedur, liczba rodzin w tym dzieci objętych monitoringiem i procedurami.